

Приложение 19

к приказу Министра образования
и науки Республики Казахстан
от «5» февраля 2020 года № 51

Приложение 564

к приказу Министра образования
и науки Республики Казахстан
от 3 апреля 2013 года №115

**Типовая учебная программа
по учебному предмету «Обучение грамоте» для незрячих и
слабовидящих обучающихся 0-1 классов уровня начального образования
по обновленному содержанию (с казахским языком обучения)**

Глава 1. Общие положения

1. Типовая учебная программа по учебному предмету «Обучение грамоте» для незрячих и слабовидящих обучающихся 0-1 классов уровня начального образования по обновленному содержанию (далее - Программа) разработана в соответствии с подпунктом б) статьи 5 Закона Республики Казахстан от 27 июля 2007 года «Об образовании».

2. Цель Программы – создание условий для формирования функционально грамотной личности обучающегося с нарушениями зрения в процессе освоения учебного предмета; развитие навыков слушания, говорения, чтения и письма.

3. Задачи Программы:

- 1) научить слушать, говорить, читать и писать;
- 2) формировать первоначальные знания о фонетике, лексике, грамматике, орфографии и пунктуации казахского языка;
- 3) способствовать освоению навыков чтения и понимания текста; воспитанию интереса к чтению и книге;
- 4) формировать умение планировать, контролировать и оценивать учебные действия в соответствии с поставленной задачей;
- 5) способствовать овладению умением работать в паре, в группе, выполняя различные роли (лидера, исполнителя).

4. Коррекционно-развивающие задачи:

- 1) расширение чувственного опыта в соответствии с ростом словарного

запаса, развитие сенсорной сферы: осязания, слухового восприятия, остаточного зрения;

2) подготовка руки к письму и чтению рельефно-точечным шрифтом, развитие ориентировки в малом пространстве;

3) развитие речи обучающихся с нарушениями зрения, предупреждение вербализма, конкретизация речи.

Глава 2. Педагогические подходы к организации учебного процесса

5. Обучение грамоте осуществляется на основе принципов социально-адаптирующей направленности обучения, деятельностного, коммуникативного, дифференцированного, ценностно-ориентированного коррекционно-развивающего подходов.

6. Социально-адаптирующая направленность обучения предполагает преодоление или уменьшение социальной дезадаптации личности, предусматривается специальная работа по освоению обучающимися необходимых для участия в социальной жизни норм поведения и жизненных навыков.

7. Принцип деятельностного обучения подразумевает широкое использование предметной, практической, игровой деятельности в процессе обучения; развитие и обогащение чувственного опыта, обеспечение поэтапной характера обучения с применением алгоритмических предписаний, что позволяет развивать сенсомоторную основу высших психических функций, компенсировать недостаточность жизненного опыта обучающихся, овладевать знаниями, умениями и навыками по предмету.

8. Коммуникативный подход в обучении - передача и сообщение информации, обмен знаниями, умениями и навыками в процессе речевого взаимодействия в паре, в группе; результатом обучения является способность осуществлять общение посредством языка.

9. Дифференцированный и индивидуальный подход к обучающимся предполагает учет особых образовательных потребностей, в зависимости от которых делят на группы:

1) тотально незрячие и с остаточным зрением (так называемые частично видящие) обучающиеся с остротой зрения в пределах от 0 до 0,04 с коррекцией очками на лучшем видящем глазу – во время занятий они пользуются тактильно-слуховым способом восприятия учебного материала, читают и пишут рельефно-точечным способом по системе Брайля, обучение грамоте данной группы осуществляется с помощью осязания и слуха;

2) слабовидящие обучающиеся с остротой зрения от 0,05 до 0,09 с коррекцией стеклами на лучшем видящем глазу - нуждаются в соблюдении регламентированной облегченной зрительной нагрузки, мероприятиях по охране и рациональному использованию неполноценного зрения, применении учебников укрупненным шрифтом, системы специальных наглядных,

технических и оптических средств (накладные ортоскопические, строчные лупы);

3) слабовидящие обучающиеся с остротой зрения от 0,1 до 0,2 и выше с коррекцией оптическими стеклами – при наличии определенных условий свободно читают и пишут с помощью зрения, зрительно воспринимают предметы, явления и процессы действительности, зрительно ориентируются в пространстве; при обучении необходимо применение специальной наглядности, дополнительных технических средств обучения, соблюдение охранно-гигиенических требований.

10. Содержание текстов направлено на формирование духовно-нравственных качеств, казахстанского патриотизма, развитие толерантности и умения общаться в соответствии с принципом ценностно-ориентированного подхода.

11. Коррекционно-развивающая направленность обучения носит комплексный характер, направлена на развитие познавательной деятельности на основе полисенсорного восприятия – остаточного зрительного, слухового, осязательного восприятия.

12. В норме у человека зрительный тип восприятия является ведущим, поэтому процесс чтения и письма можно представить как определенную последовательность следующих действий:

- 1) зрительное восприятие буквы;
- 2) узнавание буквы;
- 3) соотнесение буквы с соответствующим звуком;
- 4) воспроизведение (написание) буквы.

13. При процессе чтения и письма, проходящего в условиях глубокого нарушения зрения, благодаря действию механизма компенсации, происходит замена зрительного типа восприятия на осязательный, что приводит к изменениям в зрительно-слухомоторной триаде, обеспечивающей процесс восприятия письменной информации: зрительной компонент заменяется на тактильный. Процесс чтения и письма, осуществляющийся в условиях слепоты, происходит за счет установления новых связей между слуховым и тактильным анализатором.

14. Техническую сторону процесса чтения и письма, проходящего в условиях нарушения или отсутствия зрения, можно представить в виде следующих действий:

- 1) тактильное восприятие буквы, представленной рельефно-точечным шрифтом;
- 2) различение и узнавание буквы тактильным способом;
- 3) соотнесение рельефной буквы с соответствующим звуком;
- 4) воспроизведение (написание) буквы рельефно-точечным шрифтом.

15. Трудности овладения навыками чтения и письма незрячих обучающихся обусловлены:

- 1) сукцессивным (последовательным во времени) характером осязательного восприятия в отличие от симуланного (одномоментного) характера зрительного восприятия;

2) дифференциацией сходных и зеркальных букв рельефно-точечного письма, незначительно отличающихся друг от друга;

3) реализацией моторной операции процесса письма - процесс письма незрячего ребенка осуществляется лишь под кинетическим контролем, у нормальновидящих данный процесс протекает под двойным контролем – кинетическим и зрительным;

4) необходимостью фиксации незрячим ребенком начала каждого слова или строки.

5) зеркальностью письма по отношению к чтению, которая обуславливает большое количество инверсий и смещений.

16. Специфичность процесса письма и чтения незрячих вызывает сложности при чтении и письме и требует использования специальных методических приемов при обучении грамоте детей с глубокими нарушениями зрения: наличие подготовительного этапа, предварительная работа на колодке-шеститочия, ориентировка в малом пространстве, ориентирование в приборе Брайля, тренировка в нахождении грифелем угловых точек, умение их правильно прочесть, освоение тактильно-двигательных образов расположения точек.

17. Обучение грамоте состоит из взаимосвязанных периодов: пропедевтического, добукварного, букварного, послебукварного.

18. В пропедевтический (подготовительный) период проводится работа по:

- 1) развитию осязательного восприятия;
- 2) развитию слухового восприятия;
- 3) охране и развитию остаточного зрения;
- 4) развитию ориентировки в малом пространстве;
- 5) подготовке руки к письму и чтению рельефно – точечного шрифта;
- 6) развитию речи обучающихся с нарушениями зрения.

19. Формирование умений по развитию осязательного восприятия:

1) умение обследовать предмет двумя руками (при ведущей роли правой руки) на поверхности стола;

2) умение последовательно (сверху вниз) и активно обследовать предмет;

3) умение использовать все способы осязательного восприятия: пальцевый, ладонный, кистевой;

4) умение различать признаки предметов по фактуре (гладкость, шероховатость), температурным качествам;

5) умение определить материал, из которого сделан предмет.

20. Формирование умений в ходе работы по развитию слухового восприятия:

1) выделять звуки из окружающей действительности;

2) различать звуки из окружающей действительности;

3) соотносить звук с источником звука;

4) локализовать звук (по направлению, по расстоянию до источника звука, по силе звука).

21. Формирование умений по охране и развитию остаточного зрения у обучающихся:

1) различать и узнавать по цвету, форме, величине предметы – натуральные, муляжи, игрушки – и предметы, изображенные на цветных рельефных рисунках, аппликациях, крупных, четких, не перегруженных мелкими деталями иллюстрациях;

2) соотносить по цвету, форме, величине указанные предметы и изображения предметов;

3) оперировать сенсорными эталонами (цвет, форма, величина) в самостоятельной деятельности.

22. В ходе развития ориентировки в малом пространстве у обучающихся формируются умения:

1) ориентироваться на поверхности стола;

2) ориентироваться на странице;

3) ориентироваться в книге;

4) ориентироваться в колодке шеститочия и работать с ней;

5) ориентироваться в брайлевском приборе и работать с ним.

23. В ходе подготовки руки к письму и чтению рельефно-точечного шрифта внимание учителя направлено:

1) на развитие кожной чувствительности пальцев рук;

2) на умение воспринимать и различать рельефные точки;

3) на развитие мелкой моторики рук;

4) на умение работать грифелем.

24. В ходе развития речи у обучающихся со зрительной патологией формируется умения:

1) принимать участие в беседе (по жизненным впечатлениям, по содержанию рассказа или сказки);

2) пересказывать прослушанное по вопросам;

3) сопоставлять предметы по их признакам;

4) группировать предметы (исключать лишний предмет);

5) классифицировать предметы по их видовым понятиям;

6) классифицировать названия предметов;

7) подбирать слова, характеризующие действия и признаки предметов;

8) читать рельефные рисунки;

9) соотносить слова и образы;

10) пополнять словарный запас.

25. В добукварный, букварный и послебукварный периоды проводится работа по формированию навыков слушания, говорения, чтения и письма

26. Последовательность и примеры заданий по слушанию и говорению:

1) артикуляционные разминки;

2) звуковой анализ слов;

3) восприятие речи, выделение из речевого потока языковых единиц (предложение, слово, слог, звук);

4) выявление из прослушанного текста информации в соответствии с поставленной целью;

- 5) составление диалога, принятие точки зрения собеседника;
- 6) постановка вопросов и формулирование ответов на основе прослушанного текста;
- 7) составление высказываний на знакомые темы;
- 8) знакомство с рельефными рисунками, составление рассказов по ним, по личным впечатлениям, по аналогии с прочитанным;
- 9) словесное рисование/описание;
- 10) пересказ знакомых историй, сказок; чтение стихотворений наизусть;
- 11) донесение информации до собеседника и слушателей.

27. Последовательность и примеры заданий по формированию навыков чтения и письма:

- 1) ориентировка на колодке-шеститочия, написание комбинации точек на колодке шеститочия;
- 2) знакомство с грифелем, прибором Брайля; учебником, изданным рельефно-точечным шрифтом Брайля;
- 3) ориентирование в приборе Брайля, в расположении строк и клеток, умение находить последовательно грифелем 1, 3, 4, 6 (угловые) точки;
- 4) написание 1, 3, 4, 6 (угловых) точек, умение их правильно прочитать;
- 5) освоение тактильно-двигательных образов нумерации точек в определенной последовательности: первоначально 1, 3, 4, 6 (угловых точек), затем расположение точек 2 и 5;
- 6) освоение тактильно-двигательных образов букв, видов их соединений в слогах, сочетаниях;
- 7) звукобуквенный анализ слов и анализ предложений с последующей записью;
- 8) предоставление информации в форме рельефных рисунков и схем;
- 9) списывание слов, предложений, текстов с печатного образца;
- 10) составление текста по опорным словам;
- 11) письмо по памяти;
- 12) восстановление деформированного предложения, текста;
- 13) запись нескольких предложений к рельефному рисунку, серии картинок (при остаточном зрении).

28. Режим зрительных нагрузок при остаточном зрении как рациональная организация зрительного труда многоаспектен. Он предполагает:

- 1) чередование работы глаз с их отдыхом;
- 2) целесообразное ограничение непрерывной зрительной нагрузки в соответствии с состоянием зрительных функций, особенно при их нарушении на фоне патологического процесса;
- 3) создание комфортных для зрения внешних условий рассматривания, наблюдения объектов внешнего мира, чтения, трудовых операций под контролем зрения;
- 4) подбор объектов восприятия по размеру, цветности, сложности форм, их количества, по характеру зашумленности фона.

29. Для полноценной реализации программного материала установлены нормы оснащения кабинета:

- 1) интерактивное и проекционное оборудование в комплектации: проектор, интерактивная доска или экран,
- 2) электронные издания, видеофильмы на DVD, электронные плакаты;
- 3) компьютер в комплектации: системный блок, монитор, микрофонно-телефонная гарнитура, акустическая система, Web-камера (Веб), сетевой фильтр, многофункциональное устройство;
- 4) доска настенная аудиторная.

30. В процессе языкового обучения активно используются технические устройства (аппаратура) и дидактические средства (носители информации), включая:

1) оптические средства коррекции: лупы (ручные, стационарные и опорные); очки (микроскопические, гиперокулярные и телескопические); бинокляры и монокулярны; проекционные увеличивающие аппараты (эпипроекторы и диапроекторы).

2) для лиц, у которых имеется нарушение поля зрения (гемианопсия, трубчатое зрение) специальные оптические системы, которые изменяют поле зрения в необходимых пределах; если ухудшение качества зрения происходит в условиях повышенной освещенности, используют такие светотехнические средства, как светозащитные корригирующие линзы из бесцветного стекла с покрытием или цветного стекла;

3) компьютерный тифлокомплекс: персональный ИВМ совместимый компьютер, брайлевский дисплей, принтер брайлевский index Everest– D (индекс Эверист- Д), программа «Книголюб» для сканирования и чтения, программа увеличения экрана;

4) электронное увеличивающее устройство «Книга», «VideoLightVGA» (ВидеоЛайтВиДжиЭй);

5) увеличивающее устройство для слабовидящих портативное.

Глава 3. Организация содержания учебного предмета «Обучение грамоте»

31. «Сауат ашу» пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

- 1) 0 - сыныпта - аптасына 5 сағатты, оқу жылында 160 сағатты;
- 2) 1 - сыныпта - аптасына 5 сағатты, оқу жылында 165 сағатты құрайды.

32. Бағдарлама мазмұны 3 бөлімді қамтиды:

- 1) «Тыңдалым және айтылым» бөлімі;
- 2) «Оқылым» бөлімі;
- 3) «Жазылым» бөлімі.

33. «Тыңдалым және айтылым» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз);
- 2) тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;
- 3) тыңдалған материалды қайталап айту;

4) оқиғаларды болжау;
5) тілдік нормаларды сақтай отырып тілдесудің түрлі жағдайларына қатысу;

- 6) тыңдаушының назарын аудару;
- 7) бағалау пікірін айту;
- 8) берілген тақырыпта әңгіме құрастыру;
- 9) сөздің дыбыстық формасында бағдарлау.

34. «Оқылым» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) сезу, есту және қалдық көру қабілеті мен бағдарлауын дамыту;
- 2) сөйлеу тілін дамыту;
- 3) оқылған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау;
- 4) мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау;
- 5) мәтіндегі лексикалық және синтаксикалық бірліктер рөлін түсіну;
- 6) сұрақтар мен жауаптарды тұжырымдау;
- 7) мәтіннің түрін, жанрын және стилін анықтау;
- 8) түрлі дереккөздерден қажетті ақпарат алу;
- 9) мәтіндердің салыстырмалы сараптамасы;
- 10) сөздің графикалық формасында бағдарлау.

35. «Жазылым» бөлімі келесідей бөлімшелерді қамтиды:

- 1) кіші кеңістікте бағдарлауын дамыту;
- 2) мәтін жоспарын құру;
- 3) тыңдалған/оқылған материалдың мазмұнын баяндау;
- 4) ұғымның түрлі формаларын пайдалана отырып мәтін құру;
- 5) түрлі жанрдағы шығармашылық мәтіндерді жазу;
- 6) жұмыстағы қателерді табу және түзету;
- 7) графикалық нормаларды сақтау;
- 8) орфографиялық нормаларды сақтау;
- 9) грамматикалық нормаларды сақтау;
- 10) пунктуациялық нормаларды сақтау.

36. 0 - сыныпқа арналған «Сауат ашу» пәнінің базалық мазмұны:

1) «Тыңдалым және айтылым»: әлемнің біртұтас картинасының құрамы ретіндегі тіл туралы алғашқы ұғымдар; сөйлеу тілінің негізгі бірліктері (мәтін, сөйлем, сөз). Естілген сөйлеу тілінің, есту жадының және сөйлеу тілі аппаратының дыбыстық жағы. Сөйлемдер мен кішігірім мәтіндердің интонациялық бояуы; диалогтық формадағы оқиғаларды ойнау; тыңдалған мәтінді сұрақтар бойынша қайта айту. Заттарды түрлері бойынша топтастыру; заттарды атаулары бойынша топтастыру; заттарды белгілері бойынша анықтау. Тілдесудегі вербалсыз құралдардың рөлі (интонация, кейіп, ым, мимика). Орфоэпия және сөйлемді дұрыс интонациялау нормаларын меңгеру; оқу және тұрмыс қатынасында тілдік этикет нормаларын практикалық меңгеру (өтінішін, ризашылығын білдіру, құттықтау). Фонематикалық есту қабілетін дамыту мен дикциясын қою бойынша артикуляциялық жаттығулар (жаңылтпаштар). Вербализмді жеңу. Қоршаған болмыстың дыбыстарын түсіну және қабылдау; дыбысты дыбыс көзімен сәйкестеу; дыбысты оқшаулау (бағыты, дыбыс көзіне дейінгі қашықтығы,

дыбыс күші бойынша). Артикуляциялық жаттығулар;

2) «Оқылым»: жұмыс үстелінің үстінде бағдарлау; алты нүктелік қалыпта бағдарлау; сөздік ойындар (анаграммалар, палиндромдар (айналмалар: қытық, қылық), сөздің ішінен сөз табу); мәтіннің басы немесе тақырыбы бойынша оқиғаның дамуын болжау; сөздегі буындардың, сөйлемдегі сөздердің санын анықтау; буын - сөйлеудің минималды бірлігі ретінде. Рельефтік суреттермен жұмыс жасау біліктерін қалыптастыру. Табиғи заттармен заттық-практикалық іс-әрекет: тұлыптар, муляждар, барельефтер, ойыншықтар, аппликациялар. Сөздер мен буындардың дыбыстық құрылымы; дыбыстарды дауыстылар мен дауыссыздарға топтастыру (артикуляциялық, акустикалық, функционалдық аспектілер); дауыссыздарды қаттылығы/жұмсақтығы және ұяңдығы/қатандығы бойынша топтастыру; сөздерді буындараға бөлу; екпінді және екпінсіз буындар; дауысты және дауыссыз дыбыстардың күшті және әлсіз позициялары. Түрлі жанрдағы шығармаларды ерекшеліктері негізінде салыстыру; шығарманың негізгі кейіпкерлерінің мінездемесі;

3) «Жазылым»: заттарды алгоритм бойынша жоғарыдан төмен қарай тактильді тексеру, сұлбасы бойынша жиектеу. Грифельмен, Брайль аспабымен, брайльдің рельефтік-нүктелік қарпімен басылған оқулықпен танысу; жазылымға дайындалу (дұрыс отыру, жарық, дәптерді орналастыру және жазу барысында қарындашты/қаламды, грифельді ұстау біліктілігі); дәптермен, парақпен танысу, графикалық жаттығуларды орындау; дәптердің жұмыс жолдарында бағдарлау, дәптер парағы жолдардың бос аралығын түсіну (жұмыс жолының жоғарғы және төменгі линиялары, түзу тік линиялар); сурет салу, штрихтеу, жиектеу; жазуға арналаған брайльдік аспапта бағдарлау (жолдар, торлар саны); заттарды трафаретпен жиектеу, бояу. Алты нүктелік қалыпта бағдарлау, алты нүктелік қалыпта нүктелер комбинациясын жазу; Брайль аспабында, жолдар мен торлар орналасуында бағдарлау, грифельмен 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерін табу; 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерін жазу, оларды дұрыс оқу; белгілі реттілікпен нүктелерді нөмірлеудің тактильдік-қимылдық бейнесін игеру: бастапқыда 1, 3, 4, 6 (бұрыштық нүктелер), содан кейін 2 және 5 нүктелерінің орналасуы; әріптердің тактильдік-қимылдық бейнесін, олардың буындарда, тіркестерде қосылу түрлерін игеру. Саусақ ойындарын, гимнастикасын жүргізу; алты нүктелік қалыптағы нүктелердің дұрыс орналасуы; алты нүктелік қалыпта және жазу аспабында қажетті нүктелер комбинациясын келтіру.

37. 1 - сыныпқа арналған «Сауат ашу» пәнінің базалық мазмұны:

1) «Тыңдалым және айтылым»: сөзбен, оның мағынасымен, түрлі коммуникативтік-тілдік жағдайлардағы оның номинативтік функцияларының түсінігімен, формаларымен (фонетикалық, графикалық) танысу. Сөйлем туралы бастапқы түсініктер; фонематикалық есту қабілетін және түрлі дыбыстық және буындық құрылымы бар сөздердегі дыбыстар реттілігін анықтау қабілетін дамыту; үлгі-сызбаларды қолдана отырып сөздердің дыбыстық сараптамасын жүзеге асыру, сөзді буындарға бөлу, сөздегі екпінді буынды табу, екпін белгісіне және екпінді дауысты дыбыстың әрпіне

бағдарлай отырып, дыбыстық сараптама ізімен сөзді «оқу»; дауыстылар және дауыссыздар жайлы бастапқы ұғымдарды қалыптастыру (қатты және жұмсақ дыбыстар), алғашқы бес дауысты дыбыстарды (а, о, и, у, ы) және оларды білдіретін әріптерді зерделеу. Қоршаған болмыстың дыбыстарын ажырата білуге үйрену; дыбысты затпен сәйкестеу; дыбысты оқшаулау (күші, бағыты, алыстығы, жақындығы бойынша). Сөздердің, әсіресе дыбыстық-буындық құрылымы бойынша күрделілердің, айтылымын жетілдіру. Балардың тілдік дамуының ауытқуларынан болатын кейбір дыбыстардың кемшіліктерін түзеу. Сөздікті айқындау, байыту және белсендету. Сөзді дұрыс лексикалық және грамматикалық формада қолдану білігіне дағдыландыру, әдебиетсіз сөздермен сөйлеу тілін ластаумен және тіл вербализмімен күрес. Мұғалімнің сұрағына беретін жауапты, оның дұрыс тұжырымдалуын ойластыру, жауабына түрлі типтегі сөйлемдерді қолдану. Таныс ертегіні немесе қысқа әңгімені айтып беру, сурет немесе суреттер топтамасы бойынша мәтін құру, өз өміріндегі қарапайым жағдайлар жайлы айтып беру. Өлеңдерді, тақпақтарды, әндерді, санамақтарды жатқа айту;

2) «Оқылым»: дыбыс пен әріпті ажырата білу. Әріп - дыбыстың белгісі ретінде. Дыбыстарды әріптермен белгілеудің позициялық тәсілін меңгеру. Алғашқы дауыссыз дыбыстар мен олардың әріптік белгілерін; олардан кейінгі дауысты дыбыстар мен олардың әріптік белгілерін Брайль жүйесі бойынша зерделеу; екі дыбысты білдіретін дауысты дыбыстармен танысу; дыбысты білдірмейтін әріптермен танысу. Микрокеңістікте бағдарлау тәсілдерін және әдістерін меңгеру: жұмыс орнында, оқулықта, дәптерде, аспапта (керекті парақты, жолды, әріпті, аспап торын тез таба білу; партада оқу құралдарын дұрыс орналастыра білу; әріптердің жайылма кассасымен жұмыс жасау, жайылма кассасындағы әріптермен сөздер құрастыру және сөздің рельефтік сызбасын құру). Оқып үйрету, оның механизмін игеру. Түрлі буындық құрылымы бар сөздердің рельефтік сызбалары; зерделенетін әріптерді құрастырушы элементтерге (нүктелерге) ойша бөлшектеу. Әріптерден буындар және сөздер құру. Оқылым түрлері: орфографиялық (жазылуы бойынша оқу) және орфоэпикалық (айтылуы бойынша оқу); буындық кестелермен және қосылған буындармен жұмыс. Бүтін сөздерді оқу, ішінен оқу білігін қалыптастыру; сөздерді, сөйлемдерді, кішігірім мәтіндерді саналы, дұрыс, қарқынды және мәнерлеп оқу процесін дамыту және жетілдіру. Оқылым мен тілдесуді ойнап көрсету жағдайлары негізіндегі тілдік этикет (ризашылықты, сәлемдесуді, қоштасуды білдірудің сөздік формалары). Фонетика, лексика және грамматика элементтерін үйрету. Дауысты әріптер - дауыссыз дыбыстар қаттылығының /жұмсақтығының көрсеткіші ретінде. е, ә, ө, ү сияқты әріптерінің функциясы. Осы әріптері бар сөздерді оқып үйрету. Жұмсақ белгі - алдыңғы дауыссыз дыбыстың жұмсақтық белгісі ретінде. Буындап оқу дағдысын қалыптастыру (дауысты дыбысты белгілейтін әріпке бағдарлану). «Болжамды оқудың» алдын алатын жұмыс жүргізу (мағынасының болжамына жол бермеу үшін сөздің алғашқы әріптерін де, соңғы әріптерін де оқуын талап ету). Мағыналық болжам әріптерді қалдырып оқуға, инверсиялардың пайда болуына әкеліп соғады, яғни оқылғанның мағынасы

бұрмаланады. Баланың жекелік қарқынына сай бірқалыпты жылдамдықпен буынды оқу және бүтіндей сөзбен оқу. Оқу жылының аяғына қарай оқу жылдамдығының нормасы: нашар көретіндер үшін минутына 20-25 сөз, көрмейтіндер үшін 15-20 сөз, тактильдік қабылдау дәрежесіне қарай бұл норма азайтылады;

3) «Жазылым»: саусақтардың сезінуі мен ұсақ моторикасын, қолдардың үйлесімі мен дәл қимылын дамыту. Брайль аспабында, дәптер парағының кеңістігінде бағдарлау білігін дамыту. Заттарды түсі, формасы, көлемі бойынша тану және ажырату, оларды түрлі-түсті рельефтік суреттермен сәйкестеу, сенсорлық эталондармен (түс, форма, көлем) өз-бетінше әрекет жасау білігін дамыту; партада (әрбір заттың тұрақты өз орны бар), алғашқы оқу кітабында және оның парақтарында, әріптердің жайылма кассасында (нашар көретін білім алушылар) бағдарлау білігін дамыту. Брайль аспабын орналастыру, аспапты жайлап ашу және жабу, қағазды салу және бекіту, брайльдік грифельді ұстау, жазу және оқу барысында дұрыс дене қалпын ұстану, нүктелермен өрнектерді дұрыс түйреу талаптарын білу, алты нүктелік қалыпты қолдана отырып, әріптерді жазуды меңгеру. Қалдық көруі бар білім алушылар үшін әріптер элементтерінің жазылуы. Көрмейтіндер үшін Брайль аспабында жолдар мен торлардың орналасуын бағдарлау, 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді грифельмен табу; нашар көретіндер үшін әріптер элементтерінің көру-қозғалыстық бейнелерін меңгеру; Көрмейтіндер үшін 1, 3, 4, 6 (бұрыштық) нүктелерді Брайль бойынша жазу, оларды дұрыс оқу; нашар көретіндер үшін әріптер элементтерін жазбаша жазу; нүктелер нөмірленуінің белгілі реттіліктегі көру-қозғалыстық бейнелерін меңгеру: алғашқыда 1, 3, 4, 6 (бұрыштық нүктелер), содан кейін 2 және 5 нүктелерінің орналасуы. Құрамын алдын-ала ауызша сараптап алып әріптерді, әріп тіркестерін, буындарды және сөздерді жазу. Әріптік емес графикалық құралдардың функцияларын түсіну: сөздер арасының бос орнын, тасымалдау белгісін, тыныс белгілерін. Белгілі нүктелерден тұратын әрбір әріптің бейнесін (формасын) жазу барысында көрсету, айналық ұқсастығы бар әріптерді жазу. Дұрыс жазу ережелерімен танысу және оларды қолдану. Сөйлем басындағы үлкен әріп, сөйлем соңындағы тыныс белгілері; жалқы есімдердегі үлкен әріп. Әріптердің, буындардың, сөздердің, сөйлемдердің, кішігірім мәтіндердің барлық дауысты және дауыссыз әріптерінің жазылымын игеру. Әріптерді, буындарды, сөздерді, сөйлемдерді көшіріп жазу.

4 - тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

38. Бағдарламада оқытуу мақсаттары кодтық белгімен берілген. Кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екінші және үшінші сандар –бөлімше ретін, төртінші сан - оқу мақсатының реттік нөмірін білдіреді Мысалы, 1.1.2.4 кодталуында: «1» – сынып, «1.2.» – бөлімше, «4» – оқу мақсатының реттік саны.

39. Оқыту мақсаттарының жүйесі бойынша күтілетін нәтижелер:

1) «Тыңдалым және айтылым» бөлімі:

1 - кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	0 - сынып	1 - сынып
1.1 Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.1.1 сөйлеу тілінің, мәтіннің, сөйлемнің, сөздің не екенін білу	1.1.1.1 сөйлеу тілінің, мәтіннің, сөйлемнің, сөздің не екенін түсіну
1.2 Тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.1.2.1 мәтінде кім/не жайлы айтылғанын, және автордың не айтқысы келгенін түсіну	1.1.2.1 мәтінде кім/не жайлы айтылғанын анықтау, және автордың не айтқысы келгенін түсіну
1.3 Тыңдалған материалды мазмұндау	0.1.3.1 оқиғалардың реттілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды мазмұндау (мұғалімнің, тірек материалының көмегімен)	1.1.3.1 оқиғалардың реттілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды мазмұндау
1.4 Оқиғаларды болжау	0.1.4.1 мәтін мазмұнның тақырыбын бөлу, рельефтік суретті, әңгіме иллюстрацияларын таңдау (қалдық көруі бар білім алушылар үшін)	1.1.4.1 әңгіме мазмұнын тақырыбы/ иллюстрациясы/ рельефтік суретті бойынша болжау
1.5 Тілдік нормаларды сақтай отырып әр түрлі қатынас жағдаяттарына қатысу	0.1.5.1 тілдік этикет қандай жағдайларда және не үшін қолданылатынын білу	1.1.5.1 тілдік этикетті түрлі жағдайларда, рөлдік ойындарда қолдану
1.6 Тыңдаушының назарын аудару	0.1.6.1 сөйлеу тілінде суреттеме-сөздер/ салыстырмалар (үлкен-кіші, көп, аз), тілдесудің вербалсыз құралдары (ым, мимика) қолданылаты жайлы білу; 0.1.6.2 айтылымның мазмұнын беру үшін	1.1.6.1 сөйлеу тілінде суреттеме - сөздерді/салыстырмаларды, тілдесудің вербалсыз құралдарын (ым, мимика) қолдану; 1.1.6.2 айтылымның мазмұнын беру үшін интонацияны сақтау

	интонацияны сақтау (мұғалімнің көмегімен)	
1.7 Бағалау пікірін білдіру	0.1.7.1 тыңдалғаны туралы өз пікірін айту	1.1.7.1 тыңдалғаны туралы өз пікірін айту, оны жай сөйлемдермен негіздеу
1.8 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	0.1.8.1 рельефтік сурет, сюжеттік иллюстрация, суреттер топтамасы бойынша мұғалімнің көмегімен әңгіме құрастыру(қалдық көруі бар білім алушылар үшін)	1.1.8.1 жоспар бойынша, өз бетінше, рельефтік сурет, сюжеттік иллюстрация, суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру (қалдық көруі бар білім алушылар үшін)
1.9 Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	0.1.9.1 дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін білу	1.1.9.1 дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін түсіну; 1.1.9.2 сөздердің буындардан тұратынын түсіну, сөз буындарының саны мен ретін анықтау; 1.1.9.3 сөздерді дыбыстарға бөлу және олардың белгілерін ажырату(дауыстылар екпінді/екпінсіз; дауыссыздар қатты/жұмсақ, қатаң/ұяң)

2) «Оқылым» бөлімі:

2 - кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	0 - сынып	1 - сынып
2.1 Сезіну, есту, қалдық көруі арқылы қабылдауды және бағдарлауды дамыту	0.2.1.1 жұмыс үстелінің үстінде затты екі қолымен қалай тексеру керектігін білу (оң қолының басқарушы рөлі барысында); сезіп қабылдаудың барлық тәсілін қолдана отырып, заттарды фактурасы (тегістігі, бұдырлығы), температуралық сипаты бойынша ажырату; 0.2.1.2 айналадағы болмыстан дыбыстарды бөлу; айналадағы	1.2.1.1 жұмыс үстелінің үстінде затты екі қолымен дәйекті және белсенді түрде тексере білу (оң қолының басқарушы рөлі барысында; сезіп қабылдаудың барлық тәсілін қолдану: саусақтық, алақандық, білектік; заттарды фактурасы (тегістігі, бұдырлығы), температуралық сипаты бойынша ажырату; заттың жасалған материалын анықтау; 1.2.1.2 айналадағы болмыстан дыбыстарды бөлу; айналадағы болмыстың дыбыстарын

	<p>болмыстың дыбыстарын ажырату;</p> <p>0.2.1.3 түрлі-түсті рельефтік суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; көрсетілген заттарды және заттар бейнесін түсі, формасы, көлемі бойынша сәйкестеу;</p> <p>0.2.1.4 өз бетінше жүргізген іс-әректінде сенсорлық эталондармен (түсі, формасы, көлемі) әрекет жасау;</p> <p>0.2.1.5 жұмыс үстелінің үстінде бағдарлау; парақ бетінде бағдарлау; кітапта бағдарлау; әріптер кассасында бағдарлау және онымен жұмыс жасау; брайльдық аспапта бағдарлау</p>	<p>ажырату; дыбысты дыбыс көзімен сәйкестеу; дыбысты оқшаулау (дыбыс көзіне дейінгі бағыты, ара қашықтығы, күші бойынша);</p> <p>1.2.1.3 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды түсі, формасы, көлемі бойынша ажырату; түрлі-түсті рельефті суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; көрсетілген заттарды және заттар бейнесін түсі, формасы, көлемі бойынша сәйкестеу;</p> <p>1.2.1.4 өз бетінше жүргізген іс-әректінде сенсорлық эталондармен (түсі, формасы, көлемі) әрекет жасау;</p> <p>1.2.1.5 жұмыс үстелінің үстінде бағдарлау; парақ бетінде бағдарлау; кітапта бағдарлау; әріптер кассасында бағдарлау және онымен жұмыс жасау; брайльдық аспапта бағдарлау</p>
2.2 Тілді дамыту	<p>0.2.2.1 сұрақтарға қалай жауап беруді білу, әңгімеге қатысу;</p> <p>0.2.2.3 заттарды сипаты бойынша сәйкестеу;</p> <p>0.2.2.5 рельефтік суреттерді оқу; сөздер мен бейнелерді сәйкестеу</p>	<p>1.2.2.1 тыңдалғанды сұрақтар бойынша айтып беру;</p> <p>1.2.2.2 заттарды сипаты бойынша сәйкестеу;</p> <p>1.2.2.3 заттарды топтастыру (артық затты алып тастау); заттар атауларын жүйелеу;</p> <p>1.2.2.4 заттардың әрекетін, сипатын білдіретін сөздерді таңдау;</p> <p>1.2.2.5 рельефтік суреттерді оқу; сөздер мен бейнелерді сәйкестеу;</p> <p>1.2.2.6 оқылымның негізгі түрлерін қолдану (баяу буындап оқу және бүтіндей сөзбен оқуға ауысу, саналы оқу)</p>
2.3 Оқылған мәтіннің тақырыбы мен	0.2.3.1 мәтіннің тақырыбы бар екенін білу, мәтінде не туралы айтылғанын білу	1.2.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын білу, және автордың не жайлы айтқысы келгенін түсіну

негізгі ойын анықтау		
2.4 Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.4.1 әңгіменің басы, ортасы, аяғы барын білу	1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын, аяғын анықтау
2.5 Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін ұғыну	0.2.5.1 заттар атауларының мағынасын түсіну: мәні бойынша жақын/қарама-қарсы (үлкен-кіші, кіші-кішкентай-кіп-кішкентай); 0.2.5.3 қазақ тілінде көпмағыналы сөздер кездесетінін білу (адамның беті - үстелдің беті, жәндік ара - ағаш кесетін ара)	1.2.5.1 жалпыламасын ескере отырып сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату (затты білдіретін сөздер, заттың белгілерін білдіретін сөздер, заттың әрекетін білдіретін сөздер); 1.2.5.2 сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату: мәні бойынша жақын/қарама-қарсы; 1.2.5.3 мәнмәтініне қарай көпмағыналы сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату: жылы су- жылы сөз; тіл – сөйлеу органы, тіл - қазақша/ орысша (мұғалімнің көмегімен)
2.6 Сұрақтарды, жауаптарды құрастыру	0.2.6.1 иллюстрациялар/рельефті к суреттер/ мәтін бойынша қойылған сұрақтарға қалай жауап беруді білу (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.2 оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру	1.2.6.1 иллюстрациялар/рельефтік суреттер/ мәтін бойынша сұрақтар құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 1.2.6.2 оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру
2.7 Мәтіндердің түрлерін, жанрын, және стилін анықтау	0.2.7.1 мәтіндер әр-түрлі болатынын білу: ертегі, әңгіме, тақпақ, мәтел	1.2.7.1 мәтінді – хикаяны, жанрды ерекшеліктері бойынша ажырату (ертегі, әңгіме, тақпақ); 1.2.7.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің стилін анықтау (әдеби және әдеби емес)
2.8 Түрлі дереккөздерден қажетті ақпаратты алу		1.2.8.1 мәтіндердің алфавиттік орналасу ретін қолдана отырып ақпаратты дереккөзден табуға болатынын білу (сөздіктер, балалар энциклопедиясы)

2.9 Мәтіндердің салыстырмалық талдамасы	0.2.9.1 түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау: ертегі, әңгіме, тақпақ	1.2.9.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы (ертегі, мақал, тақпақ) және стилдегі (әдеби және әдеби емес) мәтіндерді ажырату
2.10 Сөздің графикалық формасында бағдарлау	0.2.10.1 сөйлеу тілінде дауысты және дауыссыз дыбыстарды ажырату	1.2.10.1 әріп бейнесін тану және оны дыбыспен сәйкестеу; 1.2.10.2 сөздің әрібі өзінің позициясына байланысты қандай жұмыс атқаратынын түсіну (дауысты жұмсақтықтың/ дауыссыз қаттылықтың көрсеткіші ретінде); 1.2.10.3 ь, ь белгілері сөзде қандай рөл атқаратынын түсіну

3) «Жазылым» бөлімі:

3 кесте

Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары	
	0 - сынып	1 - сынып
3.1 Кіші кеңістікте бағдарлауын дамыту	0.3.1.1 рельефтік суреттерді қабылдау және ажырата білу; 0.3.1.2 қолдардың ұсақ моторикасы мен терінің сезімталдығын дамыту жаттығуларын орындау; 0.3.1.3 Брайль аспабы мен грифельдің қолданылуын білу	1.3.1.1 рельефтік нүктелерді қабылдау және ажырата білу; 1.3.1.2 қолдардың ұсақ моторикасы мен терінің сезімталдығын дамыту жаттығуларын орындау; 1.3.1.3 Брайль аспабының, грифельдің, алтынүктелік қалыптың қолданылуын білу және жұмыс жасау
3.2 Мәтіннің жоспарын құру	0.3.2.1 рельефтік суретті оқу (мұғалімнің көмегімен)	1.3.2.1 рельефтік сурет, картина, сызба-жоспар бойынша мәтіннің жоспарын құру (мұғалімнің көмегімен)
3.3 Оқылған/тыңдалған материалдың мазмұнын айту	0.3.3.1 оқылған мәтіннің негізгі мазмұнын сұрақтар бойынша айтып беру	1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен оқылған/тыңдалған мәтіндерден алынған ақпаратты рельефтік суреттің, сызбаның, белгілердің көмегімен жазу
3.4 Түрлі ұсынымдар формасын қолдана	0.3.4.1 сөйлемдер сызбаларын, картиналарды, суреттерді қолдана отырып жай	1.3.4.1 берілген тақырыпта тірек сөздерді қолданып/ мұғалімнің көмегімен жай

отырып мәтін құрастыру	сөйлемдер құру (мұғалімнің көмегімен)	сөйлемдер/мәтіндер құру және жазу
3.5 Түрлі жанрда шығармашылық мәтін жазу	0.3.5.1 ауызша түрде жай сөйлемдер/мәтіндер жазу (хабарлама, құттықтау, хат)	1.3.5.1 мұғалімнің көмегімен жай сөйлемдер/мәтіндер жазу (хабарлама, құттықтау, хат)
3.6 Жұмыс қателерін табу және түзету	0.3.6.1 кейде сөздердің айтылымы мен жазылымында айырмашылық барын білу	1.3.6.1 мұғалімнің көмегімен сөздердің/сөйлемдердің/мәтіннің жазылымын тексеру және қателерін түзету
3.7 Графикалық нормаларды сақтау	0.3.7.1 Брайльдің рельефті-нүктелік қарпы нүктелерінің нөмірленуін білу және оларды алты нүктелік қалыпта белгілеу және Брайль аспабында жазу	1.3.7.1 1-ден 6-ға дейін нүктелер комбинациясын ретпен, түрлі ретте жазу; 1.3.7.2 әріптерді Брайльдің рельефті-нүктелік қарпымен жазу, нашар көретін білім алушылар бас және алғашқы әріптерді және олардың қосындысын каллиграфияның нормаларына сәйкес жазу; 1.3.7.3 күшті позициялар дыбыстарын жазылымда әріптермен белгілеу
3.8 Орфографиялық нормаларды сақтау		1.3.8.1 жазылымы мен айтылымында айырмашылығы бар сөздерді көшіру/жазу, тасымалдау ережелерін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.8.2 жазылымда дұрыс жазу ережелерін қолдану; 1.3.8.3 нашар көретін білім алушылар жалқы есімдерде бас әріпті сөйлемнің басында (мұғалімнің көмегімен) жазу; көрмейтін білім алушылар жалқы есімдерде бас әріпті сөйлемнің басында жазатынын білуі
3.9 Грамматикалық нормаларды сақтау		1.3.9.1 жазу тілінде зат-сөздерді, белі –сөздерді, әрекет сөздерді ажырату және қолдану, оларды сандар бойынша өзгерту

3.10 Пунктуациялық нормаларды сақтау	0.3.10.1 эмоциялық байланысты сөйлемдер, және лепті сөйлемдер болатынын білу	1.3.10.1 тыныс белгілерінің сөйлем соңында қойылуы: нүкте, сұрақ, леп белгілері
---	--	---

40. Бағдарлама көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған бастауыш білім беру деңгейінің 0-1-сыныптары үшін «Сауат ашу» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

41. Бөлім мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

42. Бір тоқсанның шектеуінде оқыту мақсаттары тілдік іс-әрекетінің түрлері бойынша келтіріледі.

«Бастауыш білім беру деңгейінің
0-1 сыныптары үшін «Сауат ашу»
пәнінен жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына қосымша

Көрмейтін және нашар көретін білім алушыларға арналған
бастауыш білім беру деңгейінің 0-1 сыныптары үшін «Сауат ашу» пәнінен жаңартылған
мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 0 - сынып:
1 - кесте

Ортақ тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1 - тоқсан			
Өзім туралы	Тыңдалым және айтылым	1.1 Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.1.1 сөйлеу тілінің, мәтіннің, сөйлемнің, сөздің не екенін білу
		1.2 Тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.1.2.1 мәтінде кім/не жайлы айтылғанын, және автордың не айтқысы келгенін түсіну
		1.3 Тыңдалған материалды мазмұндау	0.1.3.1 оқиғалардың реттілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды мазмұндау (мұғалімнің, тірек материалының көмегімен)
		1.5 Тілдік нормаларды сақтай отырып әр түрлі жағдаяттарға қатысу	0.1.5.1 тілдік этикет қандай жағдайларда және не үшін қолданылатынын білу
Менің мектебім	Оқылым	2.1 Сезіну, есту, қалдық көруі арқылы қабылдауды және бағдарлауды дамыту	0.2.1.1 жұмыс үстелінің үстінде затты екі қолымен қалай тексеру керектігін білу (оң қолының басқарушы рөлі барысында); сезіп қабылдаудың барлық тәсілін қолдана отырып, заттарды фактурасы (тегістігі, бұдырлығы), температуралық сипаты бойынша ажырату; 0.2.1.2 айналадағы болмыстан дыбыстарды бөлу; айналадағы болмыстың дыбыстарын ажырату; 0.2.1.3 түрлі-түсті рельефтік суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; көрсетілген заттарды және заттар бейнесін түсі, формасы, көлемі бойынша сәйкестеу;

			0.2.1.4 өз бетінше жүргізген іс-әректінде сенсорлық эталондармен (түсі, формасы, көлемі) әрекет жасау; 0.2.1.5 жұмыс үстелінің үстінде бағдарлау; парақ бетінде бағдарлау; кітапта бағдарлау; әріштер кассасында бағдарлау және онымен жұмыс жасау; брайльдық аспапта бағдарлау
		2.2 Тілді дамыту	0.2.2.1 сұрақтарға қалай жауап беруді білу, әңгімеге қатысу; 0.2.2.3 заттарды сипаты бойынша сәйкестеу; 0.2.2.5 рельефтік суреттерді оқу; сөздер мен бейнелерді сәйкестеу
		2.3 Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.2.3.1 мәтіннің тақырыбы бар екенін білу, мәтінде не туралы айтылғанын білу
		2.4 Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.4.1 әңгіменің басы, ортасы, аяғы барын білу
		2.5 Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін ұғыну	0.2.5.1 заттар атауларының мағынасын түсіну: мәні бойынша жақын/қарама-қарсы (үлкен-кіші, кіші-кішкентай-кіп-кішкентай); 0.2.5.3 қазақ тілінде көпмағыналы сөздер кездесетінін білу (адамның беті - үстелдің беті, жәндік ара - ағаш кесетін ара)
		2.9 Мәтіндердің салыстырмалық талдамасы	0.2.9.1 түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау: ертегі, әңгіме, тақпақ
	Жазылым	3.1 Кіші кеңістікте бағдарлауын дамыту	1.3.1.1 рельефтік нүктелерді қабылдау және ажырата білу; 1.3.1.2 қолдардың ұсақ моторикасы мен терінің сезімталдығын дамыту жаттығуларын орындау; 1.3.1.3 Брайль аспабының, грифелдің, алтынүктелік қалыптың қолданылуын білу
		3.2 Мәтіннің жоспарын құру	0.3.2.1 рельефтік суретті оқу (мұғалімнің көмегімен)
2-тоқсан			
Менің отбасым және достарым	Тыңдалым және айтылым	1.1 Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	0.1.1.1 сөйлеу тілінің, мәтіннің, сөйлемнің, сөздің не екенін білу
		1.2 Тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.1.2.1 мәтінде кім/не жайлы айтылғанын, және автордың не айтқысы келгенін түсіну

		1.3 Тыңдалған материалды мазмұндау	0.1.3.1 оқиғалардың реттілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды мазмұндау (мұғалімнің, тірек материалының көмегімен)
		1.4 Оқиғаларды болжау	0.1.4.1 мәтін мазмұнның тақырыбын бөлу, рельефтік суретті , әңгіме иллюстрацияларын таңдау (қалдық көруі бар білім алушылар үшін)
		1.5 Тілдік нормаларды сақтай отырып әр түрлі қатынас жағдаяттарына қатысу	0.1.5.1 тілдік этикет қандай жағдайларда және не үшін қолданылатынын білу
		1.6 Тыңдаушының назарын аудару	0.1.6.1 сөйлеу тілінде суреттеме-сөздер/ салыстырмалар (үлкен-кіші, көп, аз), тілдесудің вербалсыз құралдары (ым, мимика) қолданылаты жайлы білу; 0.1.6.2 айтылымның мазмұнын беру үшін интонацияны сақтау (мұғалімнің көмегімен)
		1.8 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	0.1.8.1 рельефтік сурет, сюжеттік иллюстрация, суреттер топтамасы бойынша мұғалімнің көмегімен әңгіме құрастыру(қалдық көруі бар білім алушылар үшін)
	ОҚЫЛЫМ	2.1 Сезіну, есту, қалдық көруі арқылы қабылдауды және бағдарлауды дамыту	0.2.1.1 жұмыс үстелінің үстінде затты екі қолымен қалай тексеру керектігін білу (оң қолының басқарушы рөлі барысында); сезіп қабылдаудың барлық тәсілін қолдана отырып, заттарды фактурасы (тегістігі, бұдырлығы), температуралық сипаты бойынша ажырату; 0.2.1.2 айналадағы болмыстан дыбыстарды бөлу; айналадағы болмыстың дыбыстарын ажырату; 0.2.1.3 түрлі-түсті рельефтік суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; көрсетілген заттарды және заттар бейнесін түсі, формасы, көлемі бойынша сәйкестеу; 0.2.1.4 өз бетінше жүргізген іс-әректінде сенсорлық эталондармен (түсі, формасы, көлемі) әрекет жасау; 0.2.1.5 жұмыс үстелінің үстінде бағдарлау; парақ бетінде бағдарлау; кітапта бағдарлау; әріптер кассасында бағдарлау және онымен жұмыс жасау; брайльдық аспапта бағдарлау

		2.2 Тілді дамыту	0.2.2.1 сұрақтарға қалай жауап беруді білу, әңгімеге қатысу; 0.2.2.3 заттарды сипаты бойынша сәйкестеу; 0.2.2.5 рельефтік суреттерді оқу; сөздер мен бейнелерді сәйкестеу
		2.3 Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.2.3.1 мәтіннің тақырыбы бар екенін білу, мәтінде не туралы айтылғанын білу
		2.4 Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.4.1 әңгіменің басы, ортасы, аяғы барын білу
		2.5 Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін ұғыну	0.2.5.1 заттар атауларының мағынасын түсіну: мәні бойынша жақын/қарама-қарсы (үлкен-кіші, кіші-кішкентай-кіп-кішкентай); 0.2.5.3 қазақ тілінде көпмағыналы сөздер кездесетінін білу (адамның беті - үстелдің беті, жәндік ара - ағаш кесетін ара)
		2.6 Сұрақтарды, жауаптарды құрастыру	0.2.6.1 иллюстрациялар/рельефтік суреттер/ мәтін бойынша қойылған сұрақтарға қалай жауап беруді білу (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.2 оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру
		2.9 Мәтіндердің салыстырмалық талдамасы	0.2.9.1 1 түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау: ертегі, әңгіме, тақпақ
Бізді қоршаған әлем	Жазылым	3.1 Кіші кеңістікте бағдарлауын дамыту	0.3.1.1 рельефтік суреттерді қабылдау және ажырата білу; 0.3.1.2 қолдардың ұсақ моторикасы мен терінің сезімталдығын дамыту жаттығуларын орындау; 0.3.1.3 Брайль аспабы мен грифельдің қолданылуын білу
		3.2 Мәтіннің жоспарын құру	0.3.2.1 1 рельефтік суретті оқу (мұғалімнің көмегімен)
		3.3 Оқылған/тыңдалған материалдың мазмұнын айту	0.3.3.1 оқылған мәтіннің негізгі мазмұнын сұрақтар бойынша айтып беру
		3.4 Түрлі ұсынымдар формасын қолдана отырып мәтін құрастыру	0.3.4.1 сөйлемдер сызбаларын, картиналарды, суреттерді қолдана отырып жай сөйлемдер құру (мұғалімнің көмегімен)
3-тоқсан			
Саяхат	Тыңдалым және оқылым	1.2 Тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	0.1.2.1 мәтінде кім/не жайлы айтылғанын, және автордың не айтқысы келгенін түсіну

		1.3 Тыңдалған материалды мазмұндау	0.1.3.1 оқиғалардың реттілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды мазмұндау (мұғалімнің, тірек материалының көмегімен)
		1.4 Оқиғаларды болжау	0.1.4.1 мәтін мазмұнның тақырыбын бөлу, рельефтік суретті , әңгіме иллюстрацияларын таңдау (қалдық көруі бар білім алушылар үшін)
		1.5 Тілдік нормаларды сақтай отырып әр түрлі қатынас жағдаяттарына қатысу	0.1.5.1 тілдік этикет қандай жағдайларда және не үшін қолданылатынын білу
		1.6 Тыңдаушының назарын аудару	0.1.6.1 сөйлеу тілінде суреттеме-сөздер/ салыстырмалар (үлкен-кіші, көп, аз), тілдесудің вербалсыз құралдары (ым, мимика) қолданылаты жайлы білу; 0.1.6.2 айтылымның мазмұнын беру үшін интонацияны сақтау (мұғалімнің көмегімен)
		1.7 Бағалау пікірін білдіру	0.1.7.1 тыңдалғаны туралы өз пікірін айту
		1.8 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	0.1.8.1 рельефтік сурет, сюжеттік иллюстрация, суреттер топтамасы бойынша мұғалімнің көмегімен әңгіме құрастыру(қалдық көруі бар білім алушылар үшін)
		1.9 Сөздің дыбыстық Сөздің графикалық формасында бағдарлау формасында бағдарлау	0.1.9.1 дыбыс пен екіпіннің мағыналық рөлін білу
Салт-дәстүр және ауыз әдебиеті	Оқылым	2.4 Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	0.2.4.1 әңгіменің басы, ортасы, аяғы барын білу
		2.5 Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін ұғыну	0.2.5.1 заттар атауларының мағынасын түсіну: мәні бойынша жақын/қарама-қарсы (үлкен-кіші, кіші-кішкентай-кіп-кішкентай); 0.2.5.3 қазақ тілінде көпмағыналы сөздер кездесетінін білу (адамның беті - үстелдің беті, жәндік ара - ағаш кесетін ара)
		2.6 Сұрақтарды, жауаптарды құрастыру	иллюстрациялар/ рельефтік суреттер/ мәтін бойынша қойылған сұрақтарға қалай жауап беруді білу (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.2 оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру

		2.7 Мәтіндердің түрлерін, жанрын, және стилін анықтау	0.2.7.1 мәтіндер әр-түрлі болатынын білу: ертегі, әңгіме, тақпақ, мәтел
		2.9 Мәтіндердің салыстырмалық талдамасы	0.2.9.1 түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау: ертегі, әңгіме, тақпақ
		2.10 Сөздің графикалық формасында бағдарлау	0.2.10.1 Сөздің графикалық формасында бағдарлау
Тағам және сусын	Жазылым	3.2 Мәтіннің жоспарын құру	0.3.2.1 рельефтік суретті оқу (мұғалімнің көмегімен)
		3.3 Оқылған/тыңдалған материалдың мазмұнын айту	0.3.3.1 оқылған мәтіннің негізгі мазмұнын сұрақтар бойынша айтып беру
		3.4 Түрлі ұсынымдар формасын қолдана отырып мәтін құрастыру	0.3.4.1 сөйлемдер сызбаларын, картиналарды, суреттерді қолдана отырып жай сөйлемдер құру (мұғалімнің көмегімен)
		3.5 Творческое написание текстов в разных жанрах	0.3.5.1 ауызша түрде жай сөйлемдер/мәтіндер жазу (хабарлама, құттықтау, хат)
		3.6 Жұмыс қателерін табу және түзету	0.3.6.1 кейде сөздердің айтылымы мен жазылымында айырмашылық барын білу
		3.7 Графикалық нормаларды сақтау	0.3.7.1 Брайльдің рельефті-нүктелік қарпы нүктелерінің нөмірленуін білу және оларды алты нүктелік қалыпта белгілеу және Брайль аспабында жазу
		3.10 Пунктуациялық нормаларды сақтау	0.3.10.1 сөйлемнің эмоциялық бояуына байланысты сұрақ сөйлемдер, баяндаушы және лепті сөйлемдер болатынын білу
4-тоқсан			
Дені саудың – жаны сау	Тыңдалым және оқылым	1.6 Тыңдаушының назарын аудару	0.1.6.1 сөйлеу тілінде суреттеме-сөздер/ салыстырмалар (үлкен-кіші, көп, аз), тілдесудің вербалсыз құралдары (ым, мимика) қолданылаты жайлы білу; 0.1.6.2 айтылымның мазмұнын беру үшін интонацияны сақтау (мұғалімнің көмегімен)
		1.7 Бағалау пікірін білдіру	0.1.7.1 тыңдалғаны туралы өз пікірін айту
		1.8 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	0.1.8.1 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру
		1.9 Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	0.1.9.1 дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін білу

	Оқылым	2.6 Сұрақтарды, жауаптарды құрастыру	0.2.6.1 иллюстрациялар/ рельефтік суреттер/ мәтін бойынша қойылған сұрақтарға қалай жауап беруді білу (мұғалімнің көмегімен); 0.2.6.2 оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру
		2.7 Мәтіндердің түрлерін, жанрын, және стилін анықтау	0.2.7.1 мәтіндер әр-түрлі болатынын білу: ертегі, әңгіме, тақпақ, мәтел
		2.9 Мәтіндердің салыстырмалық талдамасы	0.2.9.1 түрлі жанрдағы мәтіндерді тыңдау: ертегі, әңгіме, тақпақ
		2.10 Сөздің графикалық формасында бағдарлау	0.2.10.1 сөйлеу тілінің дауысты және дауыссыз дыбыстарын тану
	Жазылым	3.4 Түрлі ұсынымдар формасын қолдана отырып мәтін құрастыру	0.3.4.1 сөйлемдер сызбаларын, картиналарды, суреттерді қолдана отырып жай сөйлемдер құру (мұғалімнің көмегімен)
		3.5 Түрлі жанрда шығармашылық мәтін жазу	0.3.5.1 ауызша түрде жай сөйлемдер/мәтіндер жазу (хабарлама, құттықтау, хат)
		3.6 Жұмыс қателерін табу және түзету	0.3.6.1 кейде сөздердің айтылымы мен жазылымында айырмашылық барын білу
		3.7 Графикалық нормаларды сақтау	0.3.7.1 Брайльдің рельефті-нүктелік қарпы нүктелерінің нөмірленуін білу және оларды алты нүктелік қалыпта белгілеу және Брайль аспабында жазу
		3.10 Пунктуациялық нормаларды сақтау	0.3.10.1 сөйлемнің эмоциялық бояуына байланысты сұрақ сөйлемдер, баяндаушы және лепті сөйлемдер болатынын білу

2) 1 - сынып:
2 - кесте

Ортақ тақырыптар	Бөлімдер	Бөлімшелер	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Өзім туралы	Тыңдалым және айтылым	1.1 Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.1.1 сөйлеу тілінің, мәтіннің, сөйлемнің, сөздің не екенін түсіну
		1.2 Тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.1.2.1 мәтінде кім/не жайлы айтылғанын анықтау, және автордың не айтқысы келгенін түсіну

		1.3 Тыңдалған материалды мазмұндау	1.1.3.1 Тыңдалған материалды мазмұндау
		1.4 Оқиғаларды болжау	1.1.4.1 әңгіме мазмұнын тақырыбы/ иллюстрациясы/ рельефтік суретті бойынша болжау
		1.5 Тілдік нормаларды сақтай отырып әр түрлі қатынас жағдаяттарына қатысу	1.1.5.1 тілдік этикетті түрлі жағдайларда, рөлдік ойындарда қолдану
		1.6 Тыңдаушының назарын аудару	1.1.6.1 сөйлеу тілінде суреттеме - сөздерді/салыстырмаларды, тілдесудің вербалсыз құралдарын (ым, мимика) қолдану; 1.1.6.2 айтылымның мазмұнын беру үшін интонацияны сақтау
		1.7 7 Бағалау пікірін білдіру	1.1.7.1 тыңдалғаны туралы өз пікірін айту, оны жай сөйлемдермен негіздеу
		1.8 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	1.1.8.1 жоспар бойынша, өз бетінше, рельефтік сурет, сюжеттік иллюстрация, суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру (қалдық көруі бар білім алушылар үшін)
		1.9 Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	1.1.9.1 дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін түсіну; 1.1.9.2 сөздердің буындардан тұратынын түсіну, сөз буындарының саны мен ретін анықтау; 1.1.9.3 сөздерді дыбыстарға бөлу және олардың белгілерін ажырату(дауыстылар екпінді/екпінсіз; дауыссыздар қатты/жұмсақ, қатан/ұян)
Менің мектебім	Оқылым	2.1 Сезіну, есту, қалдық көруі арқылы қабылдауды және бағдарлауды дамыту	1.2.1.1 жұмыс үстелінің үстінде затты екі қолымен дәйекті және белсенді түрде тексере білу (оң қолының басқарушы рөлі барысында; сезіп қабылдаудың барлық тәсілін қолдану: саусақтық, алақандық, білектік; заттарды фактурасы (тегістігі, бұдырлығы), температуралық сипаты бойынша ажырату; заттың жасалған материалын анықтау; 1.2.1.2 айналадағы болмыстан дыбыстарды бөлу; айналадағы болмыстың дыбыстарын ажырату; дыбысты дыбыс көзімен сәйкестеу; дыбысты оқшаулау (дыбыс көзіне дейінгі бағыты, ара қашықтығы, күші бойынша);

			<p>1.2.1.3 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды түсі, формасы, көлемі бойынша ажырату; түрлі-түсті рельефті суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; көрсетілген заттарды және заттар бейнесін түсі, формасы, көлемі бойынша сәйкестеу;</p> <p>1.2.1.4 өз бетінше жүргізген іс-әректіңде сенсорлық эталондармен (түсі, формасы, көлемі) әрекет жасау;</p> <p>1.2.1.5 жұмыс үстелінің үстінде бағдарлау; парақ бетінде бағдарлау; кітапта бағдарлау; әріптер кассасында бағдарлау және онымен жұмыс жасау; брайльдық аспапта бағдарлау</p>
		2.2 Тілді дамыту	<p>1.2.2.1 тыңдалғанды сұрақтар бойынша айтып беру;</p> <p>1.2.2.2 заттарды сипаты бойынша сәйкестеу;</p> <p>1.2.2.3 заттарды топтастыру (артық затты алып тастау); заттар атауларын жүйелеу;</p> <p>1.2.2.4 заттардың әрекетін, сипатын білдіретін сөздерді таңдау;</p> <p>1.2.2.5 рельефтік суреттерді оқу; сөздер мен бейнелерді сәйкестеу</p>
		2.3 Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.2.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын білу, және автордың не жайлы айтқысы келгенін түсіну
2-тоқсан			
Менің мектебім	Оқылым	2.5 Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін ұғыну	<p>1.2.5.1 жалпыламасын ескере отырып сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату (затты білдіретін сөздер, заттың белгілерін білдіретін сөздер, заттың әрекетін білдіретін сөздер);</p> <p>1.2.5.2 сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату: мәні бойынша жақын/қарама-қарсы;</p> <p>1.2.5.3 мәнмәтініне қарай көпмағыналы сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату: жылы су- жылы сөз; тіл – сөйлеу органы, тіл - қазақша/ орысша (мұғалімнің көмегімен)</p>
		2.6 Сұрақтарды, жауаптарды құрастыру	<p>1.2.6.1 иллюстрациялар/рельефтік суреттер/ мәтін бойынша сұрақтар құрастыру (мұғалімнің көмегімен);</p> <p>1.2.6.2 оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру</p>

		3.1 Кіші кеңістікте бағдарлауын дамыту	1.3.1.1 рельефтік нүктелерді қабылдау және ажырата білу; 1.3.1.2 қолдардың ұсақ моторикасы мен терінің сезімталдығын дамыту жаттығуларын орындау; 1.3.1.3 Брайль аспабың, грифелдің, алтынүктелік қалыптың қолданылуын білу және жұмыс жасау
		3.2 Мәтіннің жоспарын құру	1.3.2.1 рельефтік сурет, картина, сызба-жоспар бойынша мәтіннің жоспарын құру (мұғалімнің көмегімен)
		3.3 Оқылған/тыңдалған материалдың мазмұнын айту	1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен оқылған/тыңдалған мәтіндерден алынған ақпаратты рельефтік суреттің, сызбаның, белгілердің көмегімен жазу
		3.7 Графикалық нормаларды сақтау	1.3.7.1 1-ден 6-ға дейін нүктелер комбинациясын ретпен, түрлі ретте жазу
Менің отбасым және достарым	Тыңдалым және айтылым	1.1 Сөйлеу тілінің негізгі бірліктерін түсіну (мәтін, сөйлем, сөз)	1.1.1.1 сөйлеу тілінің, мәтіннің, сөйлемнің, сөздің не екенін түсіну
		1.2. Тыңдалған материалдың тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.1.2.1 мәтінде кім/не жайлы айтылғанын анықтау, және автордың не айтқысы келгенін түсіну
		1.3 Тыңдалған материалды мазмұндау	1.1.3.1 оқиғалардың реттілігін сақтай отырып, тыңдалған материалды мазмұндау
		1.4 Оқиғаларды болжау	1.1.4.1 әңгіме мазмұнын тақырыбы/ иллюстрациясы/ рельефтік суретті бойынша болжау
		1.5 Тілдік нормаларды сақтай отырып әр түрлі қатынас жағдаяттарына қатысу	1.1.5.1 тілдік этикетті түрлі жағдайларда, рөлдік ойындарда қолдану
		1.6 Тыңдаушының назарын аудару	1.1.6.1 сөйлеу тілінде суреттеме - сөздерді/салыстырмаларды, тілдесудің вербалсыз құралдарын (ым, мимика) қолдану; 1.1.6.2 айтылымның мазмұнын беру үшін интонацияны сақтау
		1.7 Бағалау пікірін білдіру	1.1.7.1 тыңдалғаны туралы өз пікірін айту, оны жай сөйлемдермен негіздеу
		1.8 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	1.1.8.1 жоспар бойынша, өз бетінше, рельефтік сурет, сюжеттік иллюстрация, суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру (қалдық көруі бар білім алушылар үшін)

		1.9 Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	1.1.9.1 дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін түсіну; 1.1.9.2 сөздердің буындардан тұратынын түсіну, сөз буындарының саны мен ретін анықтау; 1.1.9.3 сөздерді дыбыстарға бөлу және олардың белгілерін ажырату(дауыстылар екпінді/екпінсіз; дауыссыздар қатты/жұмсақ, қатан/ұяң)
Бізді қоршаған әлем	Оқылым	2.1 Сезіну, есту, қалдық көруі арқылы қабылдауды және бағдарлауды дамыту	1.2.1.1 жұмыс үстелінің үстінде затты екі қолымен дәйекті және белсенді түрде тексере білу (оң қолының басқарушы рөлі барысында; сезіп қабылдаудың барлық тәсілін қолдану: саусақтық, алақандық, білектік; заттарды фактурасы (тегістігі, бұдырлығы), температуралық сипаты бойынша ажырату; заттың жасалған материалын анықтау; 1.2.1.2 айналадағы болмыстан дыбыстарды бөлу; айналадағы болмыстың дыбыстарын ажырату; дыбысты дыбыс көзімен сәйкестеу; дыбысты оқшаулау (дыбыс көзіне дейінгі бағыты, ара қашықтығы, күші бойынша); 1.2.1.3 табиғи заттарды, муляждарды, ойыншықтарды түсі, формасы, көлемі бойынша ажырату; түрлі-түсті рельефті суреттерде, аппликацияларда бейнеленген заттарды тану; көрсетілген заттарды және заттар бейнесін түсі, формасы, көлемі бойынша сәйкестеу; 1.2.1.4 өз бетінше жүргізген іс-әректінде сенсорлық эталондармен (түсі, формасы, көлемі) әрекет жасау; 1.2.1.5 жұмыс үстелінің үстінде бағдарлау; парақ бетінде бағдарлау; кітапта бағдарлау; әріптер кассасында бағдарлау және онымен жұмыс жасау; брайльдық аспапта бағдарлау
		2.2 Тілді дамыту	1.2.2.1 тыңдалғанды сұрақтар бойынша айтып беру; 1.2.2.2 заттарды сипаты бойынша сәйкестеу; 1.2.2.3 заттарды топтастыру (артық затты алып тастау); заттар атауларын жүйелеу; 1.2.2.4 заттардың әрекетін, сипатын білдіретін сөздерді таңдау;

		1.2.2.5 рельефтік суреттерді оқу; сөздер мен бейнелерді сәйкестеу; 1.2.2.6 оқылымның негізгі түрлерін қолдану (баяу буындап оқу және бүтіндей сөзбен оқуға ауысу, саналы оқу)
	2.3 Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.2.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын білу, және автордың не жайлы айтқысы келгенін түсіну
	2.4 Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын, аяғын анықтау
	2.5 Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін ұғыну	1.2.5.1 жалпыламасын ескере отырып сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату (затты білдіретін сөздер, заттың белгілерін білдіретін сөздер, заттың әрекетін білдіретін сөздер); 1.2.5.2 сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату: мәні бойынша жақын/қарама-қарсы; 1.2.5.3 мәнмәтініне қарай көпмағыналы сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату: жылы су- жылы сөз; тіл – сөйлеу органы, тіл - қазақша/ орысша (мұғалімнің көмегімен)
	2.6 Сұрақтарды, жауаптарды құрастыру	1.2.6.1 иллюстрациялар/рельефтік суреттер/ мәтін бойынша сұрақтар құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 1.2.6.2 оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру
	2.7 Мәтіндердің түрлерін, жанрын, және стилін анықтау	1.2.7.1 мәтінді – хикаяны, жанрды ерекшеліктері бойынша ажырату (ертегі, әңгіме, тақпақ); 1.2.7.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің стилін анықтау (әдеби және әдеби емес)
	2.8 Түрлі дереккөздерден қажетті ақпаратты алу	1.2.8.1 мәтіндердің алфавиттік орналасу ретін қолдана отырып ақпаратты дереккөзден табуға болатынын білу (сөздіктер, балалар энциклопедиясы)
	2.9 Мәтіндердің салыстырмалық талдамасы	1.2.9.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы (ертегі, мақал, тақпақ) және стилдегі (әдеби және әдеби емес) мәтіндерді ажырату
	2.10 10 Сөздің графикалық формасында бағдарлау	1.2.10.1 әріп бейнесін тану және оны дыбыспен сәйкестеу; 1.2.10.2 сөздің әрібі өзінің позициясына байланысты қандай

			жұмыс атқаратынын түсіну (дауысты жұмсақтықтың/ дауыссыз қаттылықтың көрсеткіші ретінде); 1.2.10.3 ь, ы белгілері сөзде қандай рөл атқаратынын түсіну
3-тоқсан			
Саяхат Салт-дәстүр және ауыз әдебиеті	Жазылым	3.1 Кіші кеңістікте бағдарлауын дамыту	1.3.1.1 рельефтік нүктелерді қабылдау және ажырата білу; 1.3.1.2 қолдардың ұсақ моторикасы мен терінің сезімталдығын дамыту жаттығуларын орындау; 1.3.1.3 Брайль аспабының, грифелдің, алтынүктелік қалыптың қолданылуын білу және жұмыс жасау
		3.2 Мәтіннің жоспарын құру	1.3.2.1 рельефтік сурет, картина, сызба-жоспар бойынша мәтіннің жоспарын құру (мұғалімнің көмегімен)
		3.3 Оқылған/тыңдалған материалдың мазмұнын айту	1.3.3.1 мұғалімнің көмегімен оқылған/тыңдалған мәтіндерден алынған ақпаратты рельефтік суреттің, сызбаның, белгілердің көмегімен жазу
		3.4 3.4 Түрлі ұсынымдар формасын қолдана отырып мәтін құрастыру	1.3.4.1 берілген тақырыпта тірек сөздерді қолданып/ мұғалімнің көмегімен жай сөйлемдер/мәтіндер құру және жазу
		3.5 Түрлі жанрда шығармашылық мәтін жазу	1.3.5.1 мұғалімнің көмегімен жай сөйлемдер/мәтіндер жазу (хабарлама, құттықтау, хат)
		3.6 Жұмыс қателерін табу және түзету	1.3.6.1 мұғалімнің көмегімен сөздердің/сөйлемдердің/мәтіннің жазылымын тексеру және қателерін түзету
		3.7 Графикалық нормаларды сақтау	1.3.7.1 1-ден 6-ға дейін нүктелер комбинациясын ретпен, түрлі ретте жазу; 1.3.7.2 әріптерді Брайльдің рельефті-нүктелік қарпымен жазу, нашар көретін білім алушылар бас және алғашқы әріптерді және олардың қосындысын каллиграфияның нормаларына сәйкес жазу; 1.3.7.3 күшті позициялар дыбыстарын жазылымда әріптермен белгілеу
		3.8 Орфографиялық нормаларды сақтау	1.3.8.1 жазылымы мен айтылымында айырмашылығы бар сөздерді көшіру/жазу, тасымалдау ережелерін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.8.2 жазылымда дұрыс жазу ережелерін қолдану; 1.3.8.3 нашар көретін білім алушылар жалқы есімдерде бас әріпті сөйлемнің

			басында (мұғалімнің көмегімен) жазу; көрмейтін білім алушылар жалқы есімдерде бас әріпті сөйлемнің басында жазатынын білуі; 1.3.8.4 ортасында және соңында жұмсақ белгісі бар сөздер жазу
		3.9 Грамматикалық нормаларды сақтау	1.3.9.1 жазу тілінде зат-сөздерді, белі – сөздерді, әрекет сөздерді ажырату және қолдану, оларды сандар бойынша өзгерту
		3.10 Пунктуациялық нормаларды сақтау	1.3.10.1 тыныс белгілерінің сөйлем соңында қойылуы: нүкте, сұрақ, леп белгілері
4-тоқсан			
Тағам және сусын	Тыңдалым және айтылым	1.4 Оқиғаларды болжау	1.1.4.1 әңгіме мазмұнын тақырыбы/ иллюстрациясы/ рельефтік суретті бойынша болжау
		1.5 Тілдік нормаларды сақтай отырып әр түрлі қатынас жағдаяттарына қатысу	1.1.5.1 тілдік этикетті түрлі жағдайларда, рөлдік ойындарда қолдану
		1.6 Тыңдаушының назарын аудару	1.1.6.1 сөйлеу тілінде суреттеме - сөздерді/салыстырмаларды, тілдесудің вербалсыз құралдарын (ым, мимика) қолдану; 1.1.6.2 айтылымның мазмұнын беру үшін интонацияны сақтау
		1.7 Бағалау пікірін білдіру	1.1.7.1 тыңдалғаны туралы өз пікірін айту, оны жай сөйлемдермен негіздеу
		1.8 Берілген тақырып бойынша әңгіме құрастыру	1.1.8.1 жоспар бойынша, өз бетінше, рельефтік сурет, сюжеттік иллюстрация, суреттер топтамасы бойынша әңгіме құрастыру (қалдық көруі бар білім алушылар үшін)
		1.9 Сөздің дыбыстық формасында бағдарлау	1.1.9.1 дыбыс пен екпіннің мағыналық рөлін түсіну; 1.1.9.2 сөздердің буындардан тұратынын түсіну, сөз буындарының саны мен ретін анықтау; 1.1.9.3 сөздерді дыбыстарға бөлу және олардың белгілерін ажырату(дауыстылар екпінді/екпінсіз; дауыссыздар қатты/жұмсақ, қатан/ұяң)
Дені саудың – жаны сау	Оқылым	2.2 Тілді дамыту	1.2.2.1 тыңдалғанды сұрақтар бойынша айтып беру; 1.2.2.2 заттарды сипаты бойынша сәйкестеу; 1.2.2.3 заттарды топтастыру (артық затты алып тастау); заттар атауларын жүйелеу;

		1.2.2.4 заттардың әрекетін, сипатын білдіретін сөздерді таңдау; 1.2.2.5 рельефтік суреттерді оқу; сөздер мен бейнелерді сәйкестеу; 1.2.2.6 оқылымның негізгі түрлерін қолдану (баяу буындап оқу және бүтіндей сөзбен оқуға ауысу, саналы оқу)
	2.3 Оқылған мәтіннің тақырыбы мен негізгі ойын анықтау	1.2.3.1 мәтінде кім/не туралы айтылғанын білу, және автордың не жайлы айтқысы келгенін түсіну
	2.4 Мәтіннің құрылымдық бөліктерін анықтау	1.2.4.1 мұғалімнің көмегімен мәтіннің басын, ортасын, аяғын анықтау
	2.5 Мәтіндегі лексикалық және синтаксистік бірліктердің рөлін ұғыну	1.2.5.1 жалпыламасын ескере отырып сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату (затты білдіретін сөздер, заттың белгілерін білдіретін сөздер, заттың әрекетін білдіретін сөздер); 1.2.5.2 сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату: мәні бойынша жақын/қарама-қарсы; 1.2.5.3 мәнмәтініне қарай көпмағыналы сөздердің лексикалық мәні мен мағынасын ажырату: жылы су- жылы сөз; тіл – сөйлеу органы, тіл - қазақша/ орысша (мұғалімнің көмегімен)
	2.6 Сұрақтарды, жауаптарды құрастыру	1.2.6.1 иллюстрациялар/рельефтік суреттер/ мәтін бойынша сұрақтар құрастыру (мұғалімнің көмегімен); 1.2.6.2 оқылғанның мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беру
	2.7 Мәтіндердің түрлерін, жанрын, және стилін анықтау	1.2.7.1 мәтінді – хикаяны, жанрды ерекшеліктері бойынша ажырату (ертегі, әңгіме, тақпақ); 1.2.7.2 мұғалімнің көмегімен мәтіннің стилін анықтау (әдеби және әдеби емес)
	2.8 8 Түрлі дереккөздерден ақпаратты алу	1.2.8.1 мәтіндердің алфавиттік орналасу ретін қолдана отырып ақпаратты дереккөзден табуға болатынын білу (сөздіктер, балалар энциклопедиясы)
	2.9 Мәтіндердің салыстырмалық талдамасы	1.2.9.1 мұғалімнің көмегімен түрлі жанрдағы (ертегі, мақал, тақпақ) және стилдегі (әдеби және әдеби емес) мәтіндерді ажырату
	2.10 Сөздің графикалық	1.2.10.1 әріп бейнесін тану және оны дыбыспен сәйкестеу;

		формасында бағдарлау	1.2.10.2 сөздің әрібі өзінің позициясына байланысты қандай жұмыс атқаратынын түсіну (дауысты жұмсақтықтың/ дауыссыз қаттылықтың көрсеткіші ретінде); 1.2.10.3 ь, ы белгілері сөзде қандай рөл атқаратынын түсіну
Жазылым	3.4	Түрлі ұсынымдар формасын қолдана отырып мәтін құрастыру	1.3.4.1 берілген тақырыпта тірек сөздерді қолданып/ мұғалімнің көмегімен жай сөйлемдер/мәтіндер құру және жазу
	3.5	Түрлі жанрда шығармашылық мәтін жазу	1.3.5.1 мұғалімнің көмегімен жай сөйлемдер/мәтіндер жазу (хабарлама, құттықтау, хат)
	3.6	Жұмыс қателерін табу және түзету	1.3.6.1 мұғалімнің көмегімен сөздердің/сөйлемдердің/мәтіннің жазылымын тексеру және қателерін түзету
	3.7	Графикалық нормаларды сақтау	1.3.7.2 әріптерді Брайльдің рельефті-нүктелік қарпымен жазу, нашар көретін білім алушылар бас және алғашқы әріптерді және олардың қосындысын каллиграфияның нормаларына сәйкес жазу; 1.3.7.3 күшті позициялар дыбыстарын жазылымда әріптермен белгілеу
	3.8	Орфографиялық нормаларды сақтау	1.3.8.1 жазылымы мен айтылымында айырмашылығы бар сөздерді көшіру/жазу, тасымалдау ережелерін сақтау (мұғалімнің көмегімен); 1.3.8.2 жазылымда дұрыс жазу ережелерін қолдану; 1.3.8.3 нашар көретін білім алушылар жалқы есімдерде бас әріпті сөйлемнің басында (мұғалімнің көмегімен) жазу; көрмейтін білім алушылар жалқы есімдерде бас әріпті сөйлемнің басында жазатынын білуі; 1.3.8.4 ортасында және соңында жұмсақ белгісі бар сөздер жазу
	3.9	Грамматикалық нормаларды сақтау	1.3.9.1 жазу тілінде зат-сөздерді, белі – сөздерді, әрекет сөздерді ажырату және қолдану, оларды сандар бойынша өзгерту
	3.10	Пунктуациялық нормаларды сақтау	1.3.10.1 тыныс белгілерінің сөйлем соңында қойылуы: нүкте, сұрақ, леп белгілері